

Ý Chí Tự Do, Tình Yêu, và Sự Quan Phòng **Thiên Liêng**

ĐỌC KINH THÁNH NGHIÊN CỨU TUẦN NÀY: *Lu-ca 13:34; Giê-rê-mi 32:17-20; Hê-bê-rơ 1:3; Phục truyền Luật lệ Ký 6:4, 5; Ê-phê-sô 1:9-11; Giăng 16:33.*

CÂU GỐC: “Ta đã bảo các ngươi những điều đó, hầu cho các ngươi có lòng bình yên trong ta. Các ngươi sẽ có sự hoạn nạn trong thế gian, nhưng hãy cứ vững lòng, ta đã thắng thế gian rồi!” (*Giăng 16:33*).

Sự quan phòng là danh từ dùng để mô tả hành động của Đức Chúa Trời trên thế gian. Cách chúng ta suy nghĩ về sự quan phòng của Chúa ảnh hưởng rất nhiều đến cách chúng ta liên hệ với Ngài, với người chung quanh, và với những suy tư chúng ta có về vấn đề điều ác.

Cơ Đốc nhân hiểu khác nhau về sự quan phòng thiên liêng. Một số người tin rằng Đức Chúa Trời dùng quyền năng của Ngài định đoạt mọi biến cố xảy ra như chúng đã xảy ra. Thậm chí còn cho rằng, Ngài chọn ai sẽ được cứu và ai sẽ bị hư mất! Theo quan điểm này, con người không được tự do lựa chọn ngoài những gì Chúa quy định. Trên thực tế, những người theo lối suy nghĩ này cho rằng, ngay cả những mong muốn của con người cũng do Chúa quyết định.

Ngược lại, bằng chứng hùng mạnh trong Kinh Thánh cho thấy, Đức Chúa Trời không định đoạt bất cứ mọi việc xảy ra. Thay vào đó, Ngài ban cho con người ý chí tự do, đến độ họ (và các thiên sứ) có thể chọn hành động trái với ý muốn Ngài một cách công khai. Lịch sử của sự Sa Ngã, của tội lỗi và điều ác, là một sự diễn tả đầy kích động và bi thảm về hậu quả của việc lạm dụng ý chí tự do này. Kế hoạch cứu rỗi được thiết lập nhằm cải thiện tấm thảm kịch gây ra bởi việc lạm dụng ý chí tự do.

**Nghiên cứu bài học tuần này để chuẩn bị cho Sa-bát ngày 22 tháng 2.*

Đức Chúa Trời Tối Cao

Một vị mục sư trẻ dạy nhóm học sinh trung học của mình: “Đức Chúa Trời là Đấng tối cao. Điều ấy có nghĩa là, Ngài kiểm soát mọi việc xảy ra.” Một học sinh bối rối trả lời: “Vậy Chúa có trong tầm kiểm soát khi con chó của em chết không? Tại sao Chúa lại giết con chó của em?”

Cố gắng trả lời câu hỏi này, vị mục sư trẻ đã đáp: “Đó là một câu hỏi khó. Nhưng đôi khi Chúa để chúng ta trải qua những thời điểm khó khăn để chuẩn bị cho những điều còn khó khăn hơn trong tương lai. Tôi nhớ khi con chó tôi chết tôi rất buồn. Nhưng nhờ trải qua điều đó đã giúp tôi đối phó với lần đau buồn gấp bội khi bà tôi qua đời. Có đúng vậy không?”

Sau một hồi im lặng, cậu học sinh cấp hai trả lời: “Vậy là Chúa đã giết con chó của em để chuẩn bị cho em khi Ngài sắp giết bà em?”—Marc Cortez, được trích dẫn trong John C. Peckham, *Divine Attributes: Knowing the Covenantal God of Scripture* (Michigan: Baker Academic, 2021), tr. 141.

Đôi khi người ta cho rằng, mọi việc xảy ra đều theo như ý muốn của Đức Chúa Trời. Bất cứ điều gì xảy ra trên thế gian đều theo đúng như điều Chúa muốn xảy ra. Suy cho cùng, Đức Chúa Trời là toàn năng. Vậy làm sao có chuyện gì có thể xảy ra mà không theo ý Chúa? Thế nên, dù điều gì xảy ra, dù tệ hại đến đâu, đó vẫn là ý Chúa, phải vậy không? Ít nhất thì, đó là những gì thần học dạy.

Đọc Thi thiên 81:11–14; Ê-sai 30:15, 18; Ê-sai 66:4; và Lu-ca 13:34. Những câu Kinh Thánh này nói gì về nghi vấn rằng, ý Đức Chúa Trời có luôn luôn được thực hiện hay không?

Trong khi nhiều người tin rằng Đức Chúa Trời luôn có được điều Ngài muốn, thì Kinh Thánh lại kể một câu chuyện hoàn toàn khác. Rất nhiều lần Kinh Thánh mô tả Đức Chúa Trời như đang trải nghiệm những mong ước không thành. Nghĩa là, những gì xảy ra thường đi ngược lại với những gì Chúa tuyên bố rằng Ngài thực sự muốn chúng xảy ra. Trong nhiều trường hợp, Đức Chúa Trời phán rõ ràng rằng những gì đang xảy ra là trái ngược với những gì Ngài mong muốn. Ngài đã định sẵn một kết cục cho dân Ngài, nhưng họ lại chọn một kết cục khác. Chính Đức Chúa Trời than thở: “Nhưng dân sự ta không khứng nghe tiếng Ta. . . Ôi, chớ chi dân ta khứng nghe ta! Chớ chi Y-sơ-ra-ên chịu đi trong đường lối ta! Ta sẽ sớm bắt suy phục kẻ thù nghịch chúng nó!” (*Thi thiên 81:11, 13, 14*)

Hãy suy nghĩ về hàm ý của bất kỳ thần học nào cho rằng mọi việc xảy ra đều tuyệt đối theo ý muốn của Đức Chúa Trời. Một thần học như vậy sẽ tạo ra những vấn đề sâu xa nào, đặc biệt là trong bối cảnh của điều ác?

Đức Chúa Trời Toàn Năng

Quyền năng kỳ diệu của Đức Chúa Trời được thể hiện rõ ràng qua toàn bộ Kinh Thánh. Vô số câu chuyện về việc Ngài thực thi quyền năng và làm nhiều phép lạ đã được kể lại. Dầu vậy, vẫn có nhiều điều xảy ra mà Đức Chúa Trời không muốn chúng xảy ra.

Đọc Khải huyền 11:17, Giê-rê-mi 32:17–20, Lu-ca 1:37 và Ma-thi-ơ 19:26. Cũng hãy xem Hê-bơ-rơ 1:3. Những câu Kinh Thánh này dạy gì về quyền năng của Chúa?

Những câu Kinh Thánh này và nhiều câu khác dạy rằng Đức Chúa Trời là toàn năng và Ngài duy trì thế gian bằng quyền năng của Ngài. Thật vậy, Khải huyền nhiều lần gọi Đức Chúa Trời là “CHÚA, Đức Chúa Trời Toàn Năng” (ví dụ, *Khải huyền 11:17; so sánh với 2 Cô-rinh-tô 6:18, Khải huyền 1:8; 16:14; 19:15 và 21:22*). Sự thật rằng Đức Chúa Trời toàn năng không chỉ được khẳng định bằng lời nói, mà còn được thể hiện qua nhiều trường hợp đáng kinh ngạc, khi Chúa sử dụng quyền năng của Ngài, để giải cứu dân Ngài hoặc can thiệp vào thế gian một cách lạ lùng.

Tuy nhiên, nói rằng Đức Chúa Trời là “toàn năng” không có nghĩa là Chúa có thể làm bất cứ điều gì. Kinh Thánh dạy rằng có một số điều Ngài không thể làm được; chẳng hạn, 2 Ti-mô-thê 2:13 tuyên bố, Đức Chúa Trời “không thể tự chối bỏ chính mình”.

Theo đó, hầu hết các Cơ Đốc nhân đều đồng ý rằng Đức Chúa Trời là toàn năng, nghĩa là Chúa có quyền làm bất cứ điều gì không có dướng dáp của sự mâu thuẫn—nghĩa là, bất cứ điều gì có thể thực hiện được về mặt logic và phù hợp với bản tính của Ngài. Một số điều Đức Chúa Trời không thể thực hiện được, vì chúng liên can đến sự mâu thuẫn được thể hiện rõ ràng, qua lời cầu nguyện của Đức Chúa Giê-su ở vườn Ghết-sê-ma-nê. Trong khi Đấng Christ khẳng định rằng, “Đức Chúa Trời làm mọi việc đều được” (*Ma-thi-ơ 19:26*), Ngài cũng cầu nguyện với Đức Chúa Cha khi sự thương khó của Ngài đến gần: “Cha ơi, nếu có thể được, xin cho chén này lìa khỏi Con! Song không theo ý muốn Con mà theo ý muốn Cha” (*Ma-thi-ơ 26:39*).

Dĩ nhiên Đức Chúa Cha có quyền năng tuyệt đối để giải cứu Đấng Christ khỏi đau đớn trên thập giá, nhưng Ngài không thể vừa làm điều này vừa cứu tội nhân. Nó phải là cái này hoặc cái kia, không phải cả hai.

Kinh Thánh cũng dạy rằng Đức Chúa Trời muốn cứu mọi người (ví dụ, 1 Ti-mô-thê 2:4–6, Tít 2:11, 2 Phi-e-rơ 3:9, Ê-xê-chi-ên 33:11), nhưng không phải ai cũng sẽ được cứu. Sự kiện này dạy gì về thực tế của ý chí tự do và giới hạn của quyền năng Đức Chúa Trời đối với vật tạo được ban cho ý chí tự do?

Yêu Mến Đức Chúa Trời

Cho rằng Đức Chúa Trời là toàn năng không có nghĩa là Ngài có thể làm được điều không thể được về mặt logic. Theo đó, Đức Chúa Trời không thể quyết định nguyên nhân cho một ai đó tự nguyện yêu mến Ngài. Nếu tự do hành động có nghĩa là không bị ép buộc để làm một điều gì đó, vậy theo định nghĩa, ép buộc một người tự nguyện làm một điều gì đó là không thể được. Tóm lại, như chúng ta đã thấy và phải tái khẳng định – Đức Chúa Trời không thể ép buộc bất cứ ai yêu mến Ngài, vì khi đã bị ép buộc, đó không còn là tình yêu nữa.

Đọc Ma-thi-ơ 22:37 và Phục truyền Luật lệ Ký 6:4, 5. Những câu này dạy gì về thực tế của ý chí tự do?

Điều răn lớn hơn hết, yêu mến Đức Chúa Trời, cho bằng chứng rằng Đức Chúa Trời thực sự muốn mọi người yêu mến Ngài. Tuy nhiên, không phải ai cũng yêu mến Chúa. Vậy thì, tại sao Đức Chúa Trời không làm cho mọi người yêu mến Ngài? Một lần nữa, đó là vì tình yêu, để được xem là tình yêu, phải được cho đi một cách tự do.

Đọc Hê-bơ-rơ 6:17, 18 và Tít 1:2. Những câu Kinh Thánh này dạy gì về Đức Chúa Trời?

Theo Dân số Ký 23:19, “Chúa không phải là con loài người để nói dối”. Đức Chúa Trời không bao giờ nói dối (*Tít 1:2*); Đức Chúa Trời luôn giữ lời Ngài và không bao giờ thất hứa (*Hê-bơ-rơ 6:17, 18*). Theo đó, nếu Đức Chúa Trời đã hứa hoặc cam kết một điều gì thì hành động trong tương lai của Ngài sẽ bị giới hạn về mặt đạo đức bởi lời hứa đó.

Điều này có nghĩa là, vì Đức Chúa Trời ban cho các tạo vật quyền tự do lựa chọn những gì khác với điều Chúa ưa thích, thì sự lựa chọn của con người không còn tùy thuộc vào Chúa. Nếu Đức Chúa Trời đã cam kết ban cho các tạo vật ý chí tự do, thì con người cũng có khả năng thực thi quyền tự do của mình theo những cách có thể đi ngược lại những mong muốn lý tưởng của Đức Chúa Trời. Đáng thương thay, nhiều người thực hiện quyền tự do của mình theo cách này, và do đó, rất nhiều điều xảy ra ngoài ý muốn của Ngài, nhưng nói cách chính xác, những điều đó không tùy thuộc vào Ngài.

Bạn đã làm điều gì mà bạn biết Chúa không muốn bạn làm? Việc này dạy gì về thực tế—và những hậu quả khủng khiếp có thể xảy ra—của ý chí tự do?

Ý Muốn Lý Tưởng và Ý Muốn Chữa Trị

Đọc Ê-phê-sô 1:9–11. Phần Kinh Thánh này nói gì về sự định trước? Có phải một số người đã được định trước để được cứu, còn những người khác sẽ bị hư mất?

Chữ Hy Lạp *prohorizo* được dịch là “định trước” ở đây và những nơi khác trong Kinh Thánh chính nó không dạy rằng Đức Chúa Trời định đoạt lịch sử tùy theo những gì đã xảy ra. Đúng hơn, từ Hy Lạp chỉ có nghĩa là “quyết định trước”.

Tất nhiên, một người có thể quyết định trước một điều gì đó một cách đơn phương, hoặc họ có thể quyết định trước điều gì đó bằng cách cân nhắc những lựa chọn tự nguyện của người khác. Kinh Thánh dạy rằng Đức Chúa Trời làm điều sau.

Ở đây và những nơi khác (*ví dụ, Rô-ma 8:29, 30*), từ được dịch là “định trước” ám chỉ những gì Đức Chúa Trời dự định cho tương lai sau khi Ngài cân nhắc những gì Ngài biết trước về những quyết định tự do của tạo vật. Do đó, Đức Chúa Trời có thể hướng dẫn lịch sử dưới sự quan phòng, để đến những mục đích tốt đẹp mà Ngài mong muốn cho tất cả mọi người, trong khi Ngài vẫn tôn trọng sự tự do của tạo vật, điều cần thiết để có một mối tương quan yêu thương chân thật.

Ê-phê-sô 1:11 công bố rằng Đức Chúa Trời “thực hiện mọi sự theo ý muốn của Ngài”. Phải chăng điều này có nghĩa là Đức Chúa Trời quyết định mọi việc phải xảy ra đúng như Ngài mong muốn? Đọc riêng lẻ, Ê-phê-sô 1:9–11 dường như khẳng định quan điểm này. Tuy nhiên, cách giải thích này sẽ mâu thuẫn với nhiều đoạn Kinh Thánh mà chúng ta đã thấy trước đó rằng con người đôi khi từ chối “ý muốn của Đức Chúa Trời” (*Lu-ca 7:30; so sánh với Lu-ca 13:34, Thi thiên 81:11–14*). Nếu Kinh Thánh không tự mâu thuẫn, thì làm sao để hiểu những câu Kinh Thánh này một cách nhất quán?

Ê-phê-sô 1:9–11 hoàn toàn có ý nghĩa nếu chúng ta chỉ đơn giản nhận ra sự khác biệt giữa điều mà chúng ta có thể gọi là “ý muốn lý tưởng” và “ý muốn sửa chữa” của Đức Chúa Trời. “Ý muốn lý tưởng” của Chúa là điều Ngài thực sự mong muốn xảy ra, và điều đó sẽ xảy ra nếu mọi người luôn làm đúng theo những gì Ngài mong muốn. Mặt khác, “ý muốn chữa trị” của Đức Chúa Trời là ý muốn của Chúa khi đã cân nhắc mọi yếu tố khác, kể cả những quyết định tự do của tạo vật, đôi khi đi chệch khỏi những gì Chúa ưa thích. Ê-phê-sô 1:11 dường như đề cập đến “ý muốn chữa trị” của Đức Chúa Trời.

Việc Đức Chúa Trời biết trước về tương lai quá rõ ràng đến đôi—dầu Ngài biết tất cả những chọn lựa của con người, kể cả những lựa chọn sai lầm mà con người sẽ thi hành—Ngài vẫn có thể khiến “mọi việc hiệp lại làm ích” (*Rô-ma 8:28*). Bạn có thể tìm được an ủi gì từ lẽ thật này?

Đấng Christ Đã Chiến Thắng Thế Gian

Nếu mọi việc diễn ra theo ý muốn lý tưởng của Đức Chúa Trời thì sẽ chẳng bao giờ có sự ác mà chỉ có niềm hạnh phúc trọn vẹn của tình yêu và sự hài hòa. Vũ trụ rồi sẽ được phục hồi theo ý muốn hoàn hảo, lý tưởng này của Chúa. Trong lúc này, Đức Chúa Trời đang thực hiện ý muốn của Ngài theo cách hướng đến những quyết định tự do của tạo vật của Ngài.

Hãy tưởng tượng một cuộc thi làm bánh, trong đó tất cả những người tham gia phải dùng một số nguyên liệu cụ thể như nhau, nhưng họ có thể thêm bất kỳ nguyên liệu nào khác mà họ muốn để tạo thành bất cứ thứ bánh nào theo ý họ. Cuối cùng, bất kỳ loại bánh nào mà người thợ làm bánh làm ra sẽ được xác định, ít nhất một phần, bởi số nguyên liệu mà người làm bánh không chọn.

Tương tự như vậy (trong khía cạnh hạn chế này), bởi vì Đức Chúa Trời đã cam kết tôn trọng sự tự do của tạo vật, điều cần thiết cho tình yêu, nên nhiều “nguyên liệu” tạo nên lịch sử thế giới không phải do Chúa lựa chọn mà thực ra trái ngược với những gì Chúa mong muốn.

Theo quan điểm này, sự quan phòng của Đức Chúa Trời không chỉ đơn giản là một chiều, như thể Chúa đơn phương kiểm soát mọi việc xảy ra. Đúng hơn, sự quan phòng của Chúa đòi hỏi (ít nhất) một cái nhìn hai chiều. Một số sự kiện trên thế gian này là do Chúa gây nên, nhưng có những sự việc khác xảy ra là kết quả của những quyết định tự do của các tạo vật (như tất cả mọi tội nạn). Có nhiều điều xảy ra mà Đức Chúa Trời không muốn xảy ra.

Đọc Giăng 16:33. Câu Kinh Thánh này mang lại cho chúng ta niềm hy vọng nào, ngay cả giữa những hoạn nạn?

Cụ thể trong những lúc đau khổ hay thử thách, đức tin của con người có thể bị lung lay, vì họ có niềm tin sai lầm rằng Đức Chúa Trời sẽ hoặc nên miễn cho họ khỏi những đau khổ và thử thách ở đời này. Nhưng Chúa Giê-su kể cho chúng ta một câu chuyện rất khác, cảnh báo những người theo Ngài rằng họ sẽ trải qua những thử thách và hoạn nạn trong thế gian này, nhưng vẫn có hy vọng, vì Đấng Christ đã chiến thắng thế gian (*Giăng 16:33*).

Việc chúng ta gặp phải đau khổ và thử thách không có nghĩa rằng đây là điều Đức Chúa Trời mong muốn cho chúng ta. Chúng ta phải luôn ghi nhớ bức tranh lớn: cuộc chiến ác đấu tranh. Tuy nhiên, chúng ta có thể tin tưởng rằng, mặc dù chính điều ác không cần thiết cho điều lành, nhưng Đức Chúa Trời có thể mang lại sự tốt lành ngay cả từ những biến cố xấu xa. Và nếu chúng ta tin cậy Chúa, Chúa có thể dùng cả những đau khổ của chúng ta để kéo chúng ta đến gần Ngài hơn và thúc đẩy chúng ta có lòng trắc ẩn và chăm sóc đến người khác.

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: Đọc Ellen G. White, “God With Us,” tr. 19–26, trong *The Desire of Ages*.

“Kế hoạch cứu chuộc chúng ta không phải là một sự suy nghĩ bất chợt, một kế hoạch được đưa ra sau sự sa ngã của A-đam. Đó là sự mặc khải về ‘lẽ mầu nhiệm, là lẽ đã giấu kín từ mọi đời trước.’ Rô-ma 16:25. Đó là sự bộc lộ các nguyên tắc mà từ mọi thời đại đã là nền tảng của ngai Đức Chúa Trời. Từ thuở ban đầu, Đức Chúa Trời và Đấng Christ đã biết về sự bội đạo của Sa-tan và sự sa ngã của con người qua quyền lực dối trá của kẻ bội đạo. Đức Chúa Trời không ấn định tội lỗi phải tồn tại, nhưng Ngài thấy trước sự hiện hữu của nó và chuẩn bị sẵn sàng để đáp ứng sự khẩn cấp khủng khiếp. Tình yêu của Ngài dành cho thế gian lớn lao đến nỗi Ngài đã giao ước ban Con Một của Ngài, ‘hầu cho hễ ai tin Con ấy không bị hư mất mà được sự sống đời đời’ Giăng 3:16”. Ellen G. White, *The Desire of Ages*, tr. 22.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Nếu Đức Chúa Trời không phải lúc nào cũng đạt được điều Ngài muốn, thì sự kiện này ảnh hưởng thế nào đến cách bạn suy nghĩ về những gì xảy ra trên thế gian? Hàm ý thực tế của việc hiểu rằng Đức Chúa Trời có những mong muốn không thành tựu là gì?
2. Với ví dụ về chuyện làm bánh trong bài học hôm thứ Năm, chúng ta có thể hiểu tại sao, mặc dù “Đức Chúa Trời và Đấng Christ biết về sự phản bội của Sa-tan,” nhưng Chúa vẫn cứ tạo ra chúng ta. Tình yêu phải là sự hòa hợp, và tình yêu có nghĩa là tự do. Thay vì không tạo ra chúng ta như những sinh vật có khả năng yêu thương, Đức Chúa Trời đã tạo ra chúng ta để chúng ta có thể yêu thương—nhưng Ngài làm như vậy đâu biết rằng cuối cùng điều đó sẽ đưa Đức Chúa Giê-su đến thập giá. Điều ấy nói gì với chúng ta về sự thiêng liêng và căn bản của tình yêu đối với chính phủ của Đức Chúa Trời, đến nỗi Đấng Christ phải chịu đau đớn trên thập giá, hơn là từ chối chúng ta sự tự do vốn có trong tình yêu?
3. Chúng ta hay than thở về tội ác và sự đau khổ trên thế gian này, nhưng bạn có thường dành thì giờ để suy ngẫm rằng chính Đức Chúa Trời cũng than thở và đau đớn trước sự thống khổ và tội ác không? Sự hiểu biết của bạn về tội ác và đau khổ có thay đổi gì khi nhận thức rằng chính Chúa cũng chịu đau khổ về điều ác?
4. Làm thế nào sự thật này—rằng nhiều điều xảy ra trên thế gian này mà Đức Chúa Trời không muốn—giúp bạn đối phó với nỗi đau khổ của chính mình, đặc biệt là khi điều đó vô nghĩa và dường như không dẫn đến điều tốt lành nào cả?